

Jak uchylem się podczas okupacji

Okupacja niemiecka 1939-1944 r. dała nam się Polakom wiele we znaki. Niemcy, drogą licznych egzekucji, osadzania w więzieniach lub obozach, działy ze wszystkich sił do złamania hartu ducha i wiary Polaków w lepsze przyszłość i Polskę. W szkołach licząc od ^{sztół} powszechnych zabronili nauczania historii i geografii ~~Polski~~, usunęli program innych przedmiotów, a na zachodzie Polscy wprowadzili powszechny język niemiecki. Jednak pomylili się grubo. Na tle tych potycznych hypadków historycznych bardziej energiczne i postępne jednostki życia umysłowego w Polsce, na całym jej terenie postanowili zatrzymać organizacje młodzieżowe tajnego nauczania. Komplety tajnego nauczania istniały także w

Dublinie. Między innymi i ja na nie ukezszarem. Nasz komplet składał się z pięciu osób: trzech chłopców i dwie dziewczynki. Rozpoczęliśmy naukę w roku 1942, ja wchodziłem wtedy do szóstej klasy szkoły powszechniej. Z początkiem warunki naukowania były bardzo trudne. Nauka odbywała się po zasadach szkolnych, w jednej z sal w szkole. Pierwszy nasz nauczyciel rzeźbił pan Morawski do prowizji zabrął się bardzo energicznie. Lekcje nie odbyły się w szkole, ale w mieszkaniach pozaegzaminowych uczniów. Po niejakiem czasie warunki naszego naukowania zmieniły się. Ze względu na dużą pracę pana Morawskiego część przedmiotów, a mianowicie przyroda i geografia zostało odadaptowane profesorom gimnazjalnym i matematyka panu

Szurkowi kierownikowi szkoły powszechnej nr 4. w Dublinie. Taki stan kompletu zatrzymał się aż do roku 1944, tj. aż do egzaminów naszych wiadomości. Sam egzamin odbył się w prywatnym mieszkaniu pana Morawskiego. Egzaminował nas pan prof. Papiorek, obecny dyrektor naszego gimnazjum. Egzamin był stosunkowo łatwy i daje zdolność go bez większych trudności. W krótkie po egzaminie nastąpiła ucieczka Niemców z Dublina i my wszyscy, mając przygotowaną pierwszą klasę szkoły średniej, weszliśmy do nowootwartej szkoły ogólnokształcącej Jana Zamoyskiego. Wszystko podlegało dyrektorem Paciorek, na czele